

antagonistic conditions of distribution เงื่อนไขการกระจายที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์—แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมในสังคมทุนนิยม การขูดรีดชนชั้นกรรมกรทำให้การบริโภคของมวลชนถูกกดไว้ ดังนั้นความแตกต่างของการผลิตและการบริโภคในสังคมจึงเพิ่มขึ้น ปกติแล้วการเจริญเติบโตของการบริโภคเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างอุปสงค์ให้พอเพียงเพื่อให้เกิดการจ้างงานเต็มที่ แต่ถ้าการกระจายรายได้ไม่เป็นธรรมขึ้น เพื่อให้ประชาชนบริโภคมากขึ้นก็จะไปลดทอนมูลค่าส่วนเกิน (surplus value) และการสะสมทุน ดังนั้นการกระจายที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์นี้จึงเป็นสิ่งที่เกิดจากภายในตัวระบบทุนนิยมเองและมีลักษณะเรื้อรัง ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน ก็จะเห็นได้จาก การเพิ่มขึ้นของกองทัพสำรองของกองงานที่รอหางาน (reserve army of workers).

antagonistic production relation ความสัมพันธ์ทางการผลิตที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์—แนวคิดที่มองความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของและหรือผู้ควบคุมปัจจัยการผลิตกับชนชั้นคนงานที่ถูกขูดรีด ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งกันและไม่มีทางแก้ไขได้ เนื่องจากพลังทางการผลิตมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งตามหลักแล้ว ความสัมพันธ์ทางการผลิตก็ควรจะเปลี่ยนตามไปด้วย แต่ว่ามันจะช้ากว่า โดยเฉพาะในรูปแบบเศรษฐกิจสังคมนิยมที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ ซึ่งได้แก่รูปแบบ

เศรษฐกิจสังคมนิยม ทาส, คักกินา และทุนนิยมเมื่อชนชั้นผู้ปกครองยึดเวลาการคัดแปลงความสัมพันธ์ทางการผลิตให้สอดคล้องกับระดับและเนื้อหาพลังทางการผลิตที่เปลี่ยนไปข้างหน้าไป การปรับตัวก็จะบรรลุโดยการปฏิวัติสังคมนิยมที่รุนแรง การปฏิวัติเช่นนี้จะเป็นการก้าวกระโดดทางคุณภาพ ความสัมพันธ์ทางการผลิตแบบใหม่จะมาแทนที่ความสัมพันธ์ทางการผลิตแบบเดิม.

anthropologism ทักษะทางปรัชญาซึ่งเน้นเรื่องธรรมชาติและบทบาทของคนในฐานะสิ่งมีชีวิตทางชีววิทยา โดยเน้นความเป็นเอกภาพระหว่างวัตถุกับจิต (spiritual) แนวคิดนี้มีพื้นฐานมาจากนักปรัชญากรีกสมัยโบราณ แต่ถึงจุดเฟื่องฟูที่สุดในคริสต์ศตวรรษที่ 19 จากงานของ L. Feuerbach และ N.G. Chernyshevsky ทักษะคติของนักปรัชญามาร์กซิสต์คือ anthropologism มีลักษณะผสมผสาน คือในแง่หนึ่งพวกเขาเห็นว่าคตินิยมแนวนี้สนับสนุนคติวัตถุนิยม (materialism) โดยการปฏิเสธความเป็นหนึ่งของจิตหรือวัตถุ แต่ในอีกแง่หนึ่งก็เห็นว่าคติ anthropologism เป็นสายของคติวัตถุนิยมที่มีข้อจำกัดและจุดอ่อน เนื่องจากไม่สามารถประสมประสานทฤษฎีกระบวนการรับรู้ (theory of cognition) เข้ากับการปฏิบัติทางสังคมได้.

Anthropology มานุษยวิทยา—สาขาวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ มีกำเนิดมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษ

(12)

◎ศัพท์เศรษฐกิจการเมือง◎

ที่ 19 โดยเริ่มจากความสนใจในความคิดเรื่องวิวัฒนาการ (evolution) ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ชีววิทยา, วิชาก่อนประวัติศาสตร์, ภาษาศาสตร์ กำเนิดและการพัฒนาทางเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรมของมนุษยชาติ มานุษยวิทยามักจะสนใจศึกษาเรื่องสังคมรูปแบบดั้งเดิมหรือสังคมชั้นแรกของมนุษย์ ปัจจุบันมานุษยวิทยาประกอบด้วย มานุษยวิทยากายภาพ, โบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์, มานุษยวิทยาสังคม, มานุษยวิทยาวัฒนธรรม, มานุษยวิทยาเศรษฐกิจ ทฤษฎีมาร์กซิสต์ได้มีอิทธิพลต่องานนักมานุษยวิทยาในระยะหลังมากขึ้น โดยเฉพาะมานุษยวิทยาเศรษฐกิจและมานุษยวิทยาสังคม.

anti-clericalism ทศนคติหรือขบวนการคัดค้านอิทธิพลขององค์การทางศาสนา และศาสนา ต่อชีวิตทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของคนในสังคม.

anti-colonialism การต่อต้านลัทธิอาณานิคม ขบวนการซึ่งมีฐานในแอฟริกาและเอเชีย เพื่อต่อต้านการที่ประเทศมหาอำนาจจักรวรรดินิยมเข้าครอบงำทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเทศที่พัฒนาช้ากว่าหรืออ่อนแอกว่า.

anti-confucius campaign การรณรงค์คัดค้านขงจื้อ การรณรงค์ที่ได้รับการสนับสนุนเป็นทางการจากรัฐบาลจีนสมัยเหมาเจ๋อตุง ปี ค.ศ. 1972-74 โดยมีเป้าหมายที่จะคัดค้านปรัชญาทางสังคมของขงจื้อที่ไม่สอดคล้องกับทฤษฎีมาร์กซ์ เลินิน และเหมากับพรรคพวก ขงจื้อเป็นนักปรัชญาที่มีชีวิตอยู่สมัยปี 551-479 ก่อน ค.ศ. และเป็นนักคิดที่ได้รับการยกย่องอย่างสูงตลอดมา แต่ในต้น

ทศวรรษ 1970 เขาถูกทางการจีนอธิบายว่าเป็นพวกปฏิกริยา และถูกโจมตีในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. สนับสนุนปรัชญาจืตนิยม
2. ยอมรับการแบ่งชนชั้นในสังคมแบบสูงต่ำ ลดหลั่นกันมาเป็นชั้น
3. คัดค้านการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลิกทาส
4. ยืนยันให้คนเคารพเชื่อฟังจงรักภักดีต่อผู้ปกครอง, ชุนนาง และพ่อแม่
5. การที่เขาเชื่อว่าแรงงานสมองเหนือกว่าแรงงานกาย ถึงแม้ว่าการรณรงค์นี้จะเริ่มจากการวิจารณ์ประวัติศาสตร์ แต่ต่อมาก็ได้ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อบั่นทอนเกียรติภูมิของ หลิว จ้าวจี และ หลินเปียว ซึ่งถูกตีตราว่าเป็นผู้สนับสนุนและเลียนแบบขงจื้อ.

Anti-Duhring เป็นชื่อย่อ (และชื่อรอง) ของงานเขียนชิ้นที่เป็นที่รู้จักกันมากที่สุดของเฟิเคอริค เองเกิลส์ ซึ่งมีชื่อเต็มว่า *Herr Eugen Dühring Revolution in Science* (1878) งานชิ้นนี้เป็น การเขียนตอบโต้อย่างลึกซึ้งต่อ E. Duhring ผู้เขียนโจมตี *Capital* ของมาร์กซ์ และพยายามเสนอแนวทางสังคมนิยมสายกลางแบบของเขา เองเกิลส์วิจารณ์ว่างานของคูห์ริงเป็นสังคมนิยมเพื่อฝัน และมีอุดมการบัญญัติชุนนายทุนน้อย หนังสือ *Anti-Dühring* ซึ่งได้มีอิทธิพลต่อขบวนการมาร์กซิสต์มาก ทั้งความคิดและการปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1. ปรัชญา 2. เศรษฐกิจการเมือง 3. สังคมนิยม เองเกิลส์ได้ขยายความถึงหลัก 3 ประการของมาร์กซิสต์ คือ วัตถุนิยม วิชาและวัตถุนิยมประวัติศาสตร์, หลักเศรษฐกิจการเมืองแบบมาร์กซิสต์และทฤษฎีสังคมนิยมวิทยาศาสตร์ (คอมมิวนิสต์).

anti-economism การคัดค้านลัทธิเศรษฐกิจ จุดยืนทางอุดมการณ์ของพวกลัทธิมาร์กซิสต์ที่คัดค้านลัทธิเศรษฐกิจของพวกสังคมนิยมประชาธิปไตย และนักสังคมนิยมปีกขวาอื่น ๆ ซึ่งยืนยันว่าปัญหาทุกปัญหาของชนชั้นแรงงานสามารถแก้ไขได้ในเชิงเศรษฐกิจ คติคัดค้านลัทธิเศรษฐกิจเห็นว่า การเมืองมีอิทธิพลเหนือเศรษฐกิจ และคัดค้านลัทธิฉวยโอกาส, การแบ่งชั้นของค่าจ้างให้ต่างกันมาก และการให้แรงจูงใจทางวัตถุมากเกินไป การคัดค้านเศรษฐกิจในช่วงแรก ๆ ที่สำคัญคืองานของเลนินชื่อ *What is to be done?* (1920)

anti-Marxism การคัดค้านมาร์กซิสต์-ปฏิกริยาต่อต้านหลักการทางปรัชญาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมวิทยาของมาร์กซิสต์ เป็นส่วนหนึ่งของการต่อต้านคอมมิวนิสต์ (anti-communism) แต่เป็นการมุ่งวิจารณ์หลักทฤษฎีพื้นฐาน พร้อมทั้งความเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ในการปฏิบัติ ผู้ที่คัดค้านหรือพวกวิจารณ์มาร์กซิสต์มีทั้งฝ่ายที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์และนักคิดที่เป็นคอมมิวนิสต์ ฝ่ายแรกมีมากมาย ฝ่ายหลังมีอาทิ เช่น E. Bernstein (*Evolutionary Socialism*, 1899), K. Kautsky (*Terrorism and Communism* 1919), L. Trotsky (*The Revolution Betrayed* 1937), M. Djilas (*The New Class* 1957).

antinomy(ศัพท์ปรัชญา)ความขัดแย้งกันระหว่างสิ่งสองสิ่งที่มีลักษณะร่วมกัน และดูเหมือนว่าค่าต่างฝ่ายก็ต่างสมเหตุผลเท่า ๆ กัน ยกตัวอย่างเช่น จากจุดยืนของนายทุน ราคาสินค้าควรจะขึ้น แต่

จากจุดยืนของแรงงานเห็นว่า ราคาสินค้าควรจะลดลง แนวคิดเรื่อง antinomy I. Kant (1724-1804) เป็นผู้เสนอขึ้นก่อนโดยให้ทัศนะว่า ความขัดแย้งภายนอกเช่นนี้เกิดจากข้อจำกัดทางด้านสมอง และการให้เหตุผลของคน พวกมาร์กซิสต์วิจารณ์แนวคิดที่นำไปใช้อ้างเพื่อสนับสนุน คติ agnosticism แต่พบว่าแนวคิดนี้มีส่วนที่เป็นประโยชน์สำหรับวัตถุนิยมวิภาษ ในทัศนะของพวกมาร์กซิสต์ ความขัดแย้งในแนวคิดของคนก็คือ ภาพสะท้อนจากความขัดแย้งที่เป็นจริง ซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนาของธรรมชาติและสังคม.

anti Semitism ทัศนคติต่อต้านพวกยิว - ซึ่งแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่การกีดกันไปจนถึงการใช้ความรุนแรง โดยหลักการแล้วมาร์กซิสต์คัดค้านลัทธิขี้มดนี้ โดยถือว่าเป็นซากของลัทธิทางศาสนา, เชื้อชาติ และชาตินิยม ในสังคมก่อนที่จะเป็นสังคมนิยม แต่ในทางปฏิบัติยังคงมีทัศนคติแบบนี้หลงเหลืออยู่ในโซเวียตรัสเซีย และยุโรปตะวันออก สาเหตุเป็นเพราะว่าพวกยิวเป็นพวกเคร่งศาสนา สามัคคีในหมู่พวกเดียวกันมากกว่าที่จะสามัคคีในหมู่ชนชั้นแรงงาน และพวกยิวมักประสบความสำเร็จและก็มีสถานะทางเศรษฐกิจการเมือง สังคมสูงกว่าคนอื่น ๆ แต่สังคมที่ต่อต้านชาวยิวมากที่สุดในปัจจุบันคือ พวกอาหรับ เพราะความขัดแย้งเรื่องชาวยิวไปตั้งประเทศอิสราเอลในดินแดนที่เคยเป็นที่อยู่ของชาวปาเลสไตน์.

a priori (ก่อนประสบการณ์) **a posteriori** (หลังประสบการณ์) อันแรกคือกระบวนการให้เหตุผลจากเหตุไปสู่ผล อันหลังคือการให้เหตุผล

(14)

◎ศัพท์เศรษฐกิจการเมือง◎

จากผลไปหาเหตุ อันแรกเรียกอีกอย่างหนึ่งว่านรนัย (deductive) อันหลังเรียกว่าอุปนัย (inductive) การวางนัยทั่วไป (generalization) ที่ได้มาโดยวิธีการ a priori มีพื้นฐานอยู่บนการให้เหตุผลแบบนามธรรม ซึ่งอาจจะมีลักษณะภาคคะเนสูง และควรเป็นไปตามความคิดความเชื่อแก่เดิม ส่วนในวิธีการแบบ a posteriori ข้อสรุปขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการปฏิบัติ นักปรัชญามาร์กซิสต์ ยอมรับคุณค่าของการให้เหตุผลแบบ a priori ในระดับหนึ่ง แต่เน้นที่ข้อจำกัด และการที่มันมีส่วนผูกพันกับคติจินนิยม (Idealism) ถ้ากล่าวอย่างเฉพาะเจาะจงแล้ว พวกมาร์กซิสต์ปฏิเสธข้อโต้แย้งที่ว่าคนเราสามารถมีความรู้ก่อนและเป็นอิสระจากประสบการณ์ พวกเขาให้ความสำคัญกับกระบวนการ a posteriori มากกว่าเพราะเขามีทัศนะว่า ความรู้ทุกรูปแบบและความสามารถของคนที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผลตามหลักตรรกวิทยาจะมีขึ้นได้ก็ภายหลังจากการผ่านประสบการณ์ ค้ำยันประสาทสัมผัสของเขา.

arbitration การอนุญาโตตุลาการ—วิธีการแก้ไขข้อพิพาทระหว่างคนงานกับนายจ้าง โดยคณะหรือบุคคลที่สาม ซึ่งถือว่าเป็นกลาง แต่ในทัศนะของพวกมาร์กซิสต์ไม่เห็นด้วยกับการอนุญาโตตุลาการ ภายใต้อิทธิพลของระบบทุนนิยม เพราะพวกเขาดูถือว่าคุณอนุญาโตตุลาการเป็นส่วนหนึ่งของรัฐทุนนิยม ดังนั้นจึงไม่มีทางที่เป็นกลางได้อย่างแท้จริง.

aristocracy คนชั้นสูงในสังคมที่อาศัยอภิสิทธิ์ทางเศรษฐกิจ กฎหมาย และวัฒนธรรมครอบงำรัฐบาล โดยเฉพาะในสังคมก่อนที่พวกเจ้าสมบัติ (bourgeoisie) จะขึ้นมาใช้อำนาจ คนพวกนี้ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมทางสังคมเท่านั้น หากยังเป็นชนชั้นขวางการปฏิวัติทางสังคมด้วย.

arms race การที่รัฐแต่ละแห่งหรือแต่ละกลุ่มพยายามสร้างสมกำลังอาวุธ ให้เหนือกว่าหรือเท่าเท่ากับกำลังอาวุธของรัฐที่ถือว่าเป็นศัตรู หรือมีโอกาสจะเป็นศัตรู.

art ศิลปะ — การแสดงออกซึ่งจินตนาการสร้างสรรค์และอารมณ์ ในรูปของเส้น รูปแบบ, เสียง, สี หรือเสียง เพื่อสร้างความชื่นชมให้กับประสาทสัมผัสของคน ศิลปะมีความหมายรวมทั้ง รูปวาด ภาพเขียน ปฏิมากรรม สถาปัตยกรรม วรรณกรรม ละครและดนตรี นักคิดมาร์กซิสต์เห็นว่าศิลปะในช่วงโค่งช่วงหนึ่งของประวัติศาสตร์ ถูกกำหนดโดยพื้นฐานทางวัตถุและความสัมพันธ์ทางสังคมในยุคนั้น และว่าศิลปะที่กินนี้ควรจะสะท้อนความเป็นจริง หรือสร้างความจริงขึ้นใหม่อย่างซื่อตรง ซึ่งจะสามารถเสนอการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสังคมได้อย่างสง่างาม และให้ทิศทาง การเปลี่ยนแปลงสังคมที่มีความหมาย.

associated labour ศัพท์เศรษฐกิจสังคม ที่ใช้สำหรับระบบคนงานบริหารด้วยตนเองของยูโกสลาเวีย ในระบบนี้ยอมรับให้สังคมเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตร่วมกัน และยอมรับสิทธิของคน

งานที่จะ “รวมกลุ่ม” (associate) กันเพื่อจุมุ่งหมายทางเศรษฐกิจ คนงานจะเป็นผู้บริหารกิจกรรมการผลิต การกระจายรายได้ของพวกเขาเอง ภายใต้โครงสร้างกฎหมาย แล่งโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคมที่กำหนดโดยรัฐ โดยผ่านสภากองงาน.

atheism *อเทวนิยม*—การปฏิเสธไม่ยอมรับศาสนาและประสพการณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งมหัศจรรย์, ชีวิตใหม่ภายหลังการตาย และการที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นผู้กำหนดประวัติศาสตร์ รากฐานของคติแนวนี้ย้อนไปได้ไกลถึงนักปรัชญาวัตถุนิยมรุ่นโบราณ เช่น เคมอครีตุส (480–370 ก่อน ค.ศ.) เฮปิกิวรัส (341–270 ก่อน ค.ศ.) การพัฒนาและการค้นพบทางวิทยาศาสตร์นับตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 15 ช่วยให้มีหลักฐานสนับสนุนคติ **atheism** เช่น ผลงานของ N. Copernicus (1473–1543) G. Galileo (1564–1642) เป็นต้น แต่ก่อนที่สนับสนุนคติ **atheism** ที่สำคัญที่สุดคือพวกมาร์กซิสต์ ก่อนหน้าพวกมาร์กซิสต์มีนักคิดแนววิจาร์ณศาสตร์ในแง่ของการทดลองของพวกนักบวช ความโง่เขลาและความงมงายของประชาชนและคิดว่าความเชื่อทางศาสนาสามารถที่จะทดแทนได้ด้วยการศึกษา แต่พวกมาร์กซิสต์วิเคราะห์ไปไกลกว่านั้น มาร์กซ์ เองเงิลส์ และเลนิน ต่างอธิบายว่าจุดกำเนิดและชนิตของศาสนาเป็นผลผลิตของเงื่อนไขทางสังคมที่เป็นฐานกำการพัฒนาดังกล่าว.

Austro-Marxism สำนักมาร์กซิสต์ ออสเตรีย สำนักความคิดที่พัฒนาขึ้นในพรศสังคมประชา-

ธิปไตยออสเตรียในต้นคริสต์ศตวรรษนี้ นักคิดคนสำคัญประกอบด้วย M. Adler (1873–1937). O. Baner (1882–1938). K. Kautsky, K. Renner (1870–1950) กล่าวโดยทั่วไป สำนักความคิดนี้วิพากษ์วิจารณ์วัตถุนิยมประวัติศาสตร์แบบลัทธิคัมภีร์ (dogmatism) ขณะเดียวกันก็พยายามประสานระหว่างมาร์กซิสต์แบบทางการ (Marxist orthodoxy) และลัทธิแก้ไข (revisionism) ในทางปรัชญา ผู้นำของสำนักพยายามที่จะผสมผสานลัทธิ Neo-Kautism และ Empirico-Criticism เข้ากับมาร์กซิสต์ดั้งเดิม ในทางการเมือง สำนักคิดนี้เห็นด้วยกับลัทธิชาตินิยม และเสรีภาพทางวัฒนธรรม และปฏิเสธแนวคิดเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ สมาชิกสำนักนี้เคยจัดตั้ง Labour and Socialist International ที่คันทัน COMINTERN เลนินและนักคิดมาร์กซิสต์คนอื่น ๆ เคยโจมตีทั้งความคิดและการกระทำของนักคิดสำนักนี้ Austro-Marxism ต้องถูกยุบไปภายหลังจากที่พวกนี้เข้าครอบครองประเทศออสเตรียในปลายทศวรรษ 1930.

authoritarianism *คติการปกครองโดยใช้สิทธิอำนาจเผด็จการ*—แนวคิดสนับสนุนและหาเหตุผลมาอธิบายรัฐบาลที่มีพื้นฐานอยู่บนการใช้อำนาจรัฐว่าจะลงโทษผู้ซัดขิ้น ผู้ที่สนับสนุนระบบการปกครองแบบ authoritarianism เชื่อว่าสิทธิอำนาจ (authority) ของผู้ปกครองเป็นเหตุผลเพียงพอโดยตัวของมันเอง และผู้อยู่ใต้การปกครองควรจะยอมรับการกระทำของผู้ปกครองโดยไม่จำเป็นต้องมีการปรึกษาหารือหรือการเจรจา

(16)

◎ศัพท์เศรษฐกิจการเมือง◎

เพราะว่าผู้ปกครองมีสิทธิอำนาจที่ได้มาจากพระเจ้า, หรือโดยทฤษฎีทางการเมืองและสังคม หรือโดยกระบวนการพัฒนาทางประวัติศาสตร์.

automation ภาวะอัตโนมัติ-การใช้เครื่องจักรอัตโนมัติที่ทำงานด้วยตนเองแทนคน ในกิจการอุตสาหกรรมและบริการในประเทศพัฒนาแล้ว ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การใช้เครื่องจักรอัตโนมัติมาก ๆ จะนำไปสู่การว่างงาน, การที่นายทุนสะสมมูลค่าส่วนเกินได้มากขึ้น และความผิดแปลกสภาวะ (alienation) ของคน แต่ในระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม โดยเฉพาะในทางทฤษฎีหมายถึงการผ่อนคลายคน ทำให้งานมีอันตรายสำหรับคนน้อยลง เพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต และทำให้ความแตกต่างระหว่างแรงงานกายกับแรงงานสมองลดลง.

average profit rate ศัพท์มาร์กซ์สมิที่ใช้วิเคราะห์ระบบทุนนิยม เพื่อหาอัตรากำไรเฉลี่ยของทั้งระบบเศรษฐกิจในช่วงเวลาหนึ่ง การ

คำนวณอาศัยพื้นฐานของเศรษฐกิจมหภาคคือ อัตรากำไรเฉลี่ยเท่ากับอัตราส่วนเปอร์เซ็นต์ของกำไรทั้งหมดหารด้วย ทุนคงที่+ทุนแปรผัน

$$\text{apr} = \frac{s}{(c+v)}$$

ในทางปฏิบัติ อัตรากำไรจริง ๆ ในแต่ละสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ จะแตกต่างกันมาก มาร์กซ์ (ใน *Capital* เล่ม 1) โต้แย้งว่าอัตรากำไรจะมีแนวโน้มที่จะมีอัตราเท่ากัน เพราะว่าการแข่งขันจะทำให้หน่วยธุรกิจที่ได้กำไรต่ำเปลี่ยนไปลงทุนในธุรกิจที่ได้กำไรสูง เช่น เขาจะเลิกลงทุนในอุตสาหกรรมที่มีส่วนประกอบของทุน (organic structure of Capital) สูงไปลงทุนในอุตสาหกรรมที่มีส่วนประกอบของทุนต่ำ มาร์กซ์วิเคราะห์ว่าอัตรากำไรเฉลี่ยของทั้งระบบเศรษฐกิจจะมีแนวโน้มที่จะลดลงในระยะยาว นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการขูดรีดคนงาน และความขัดแย้งในระบบทุนนิยม แต่ข้อวิเคราะห์หนึ่งยังมีปัญหา ซึ่งทำให้เกิดการโต้แย้งกันอยู่.

กลุ่มเพื่อนหญิง

สตรีทัศน์

ปีที่ 1 ฉบับที่ 8

สิงหาคม-ตุลาคม 2526

ฉบับ Feminist

ราคา ฉบับละ 15 บาท

และต้นเดือนพฤศจิกายน ติดตามพบกับ ฉบับ "ผู้หญิงกับศาสนา"

สนใจสมัครเป็นสมาชิกได้ในอัตรา

ครั้งปี (2 เล่ม) 25 บาท

หนึ่งปี (4 เล่ม) 50 บาท

ชำระเป็นธนาคาร (ส่งจ่าย ป.ณ. สันติสุข) หรือตัวแลกเงิน ถึง

ศิริพร อภิวรรณศรี 49 ถนนพระอาทิตย์ กรุงเทพฯ 10200

อ่าน ● FEMINISM : จากก้าวแรกจนถึงวันนี้

● การเรียกร้องสิทธิสตรีของหญิงไทย

● "หญิงไทย" กับความเสมอภาคในยุค 2475

● วิจัยหนังสือ "ผู้หญิงคนนั้นหรือบุตรองค์"

● พระราชกฤษฎีกาให้ใช้คำนำนามสตรี